

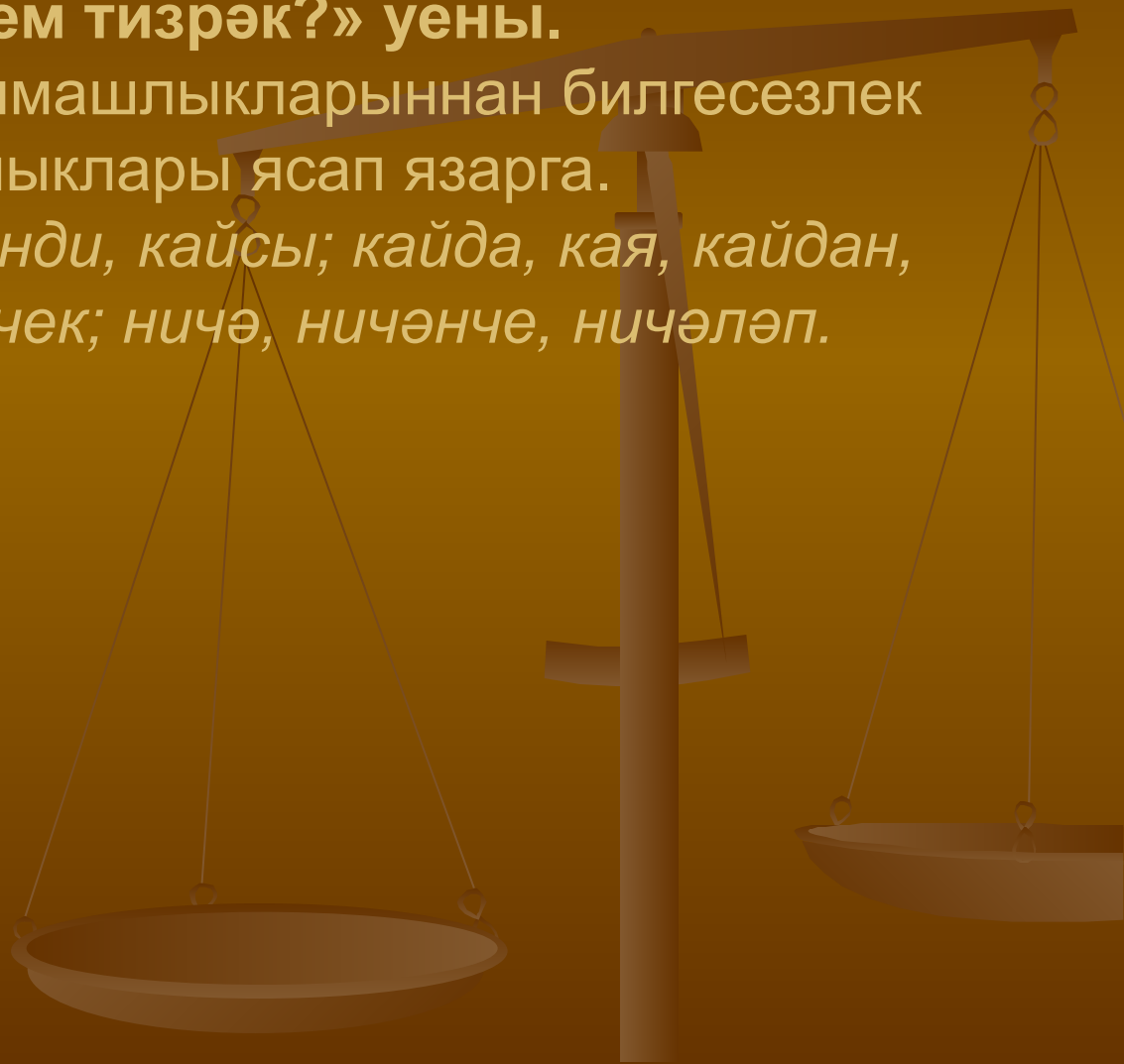
Бичы сыйныфның татар төркемнәрендә алмашлык сүз төркемен кабатлау

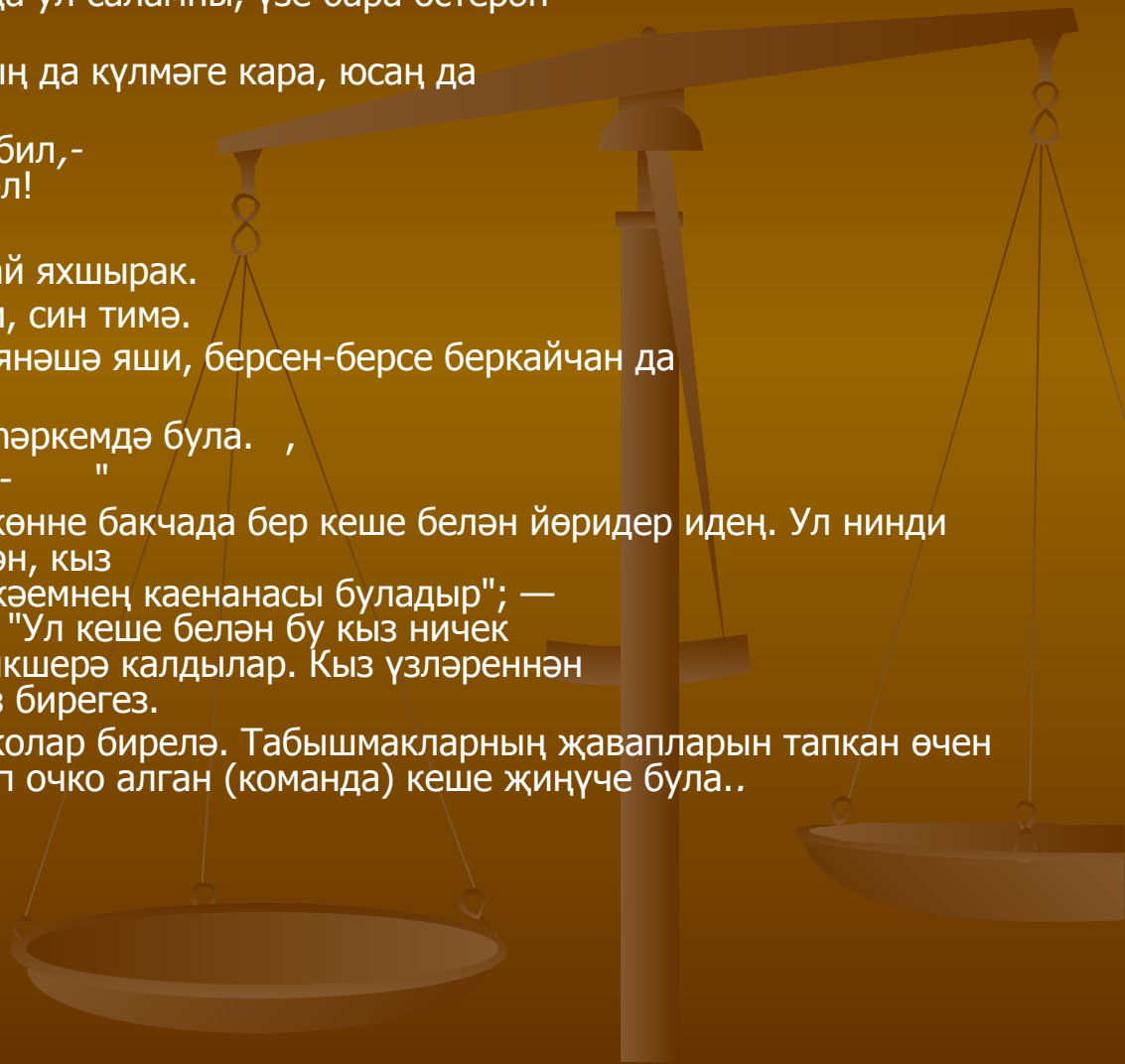
- «Кем тизрэк?» уены.

Бирелгән сорау алмашлыкларыннан билгесезлек алмашлыклары ясап язарга.

Кем, нәрсә, ни; нинди, кайсы; кайда, кая, кайдан, кайчан; ник, ничек; ничә, ничәнче, ничәләп.

- УЕН: Я, КЕМ ӨЛГЕР?
- Уенга катнашучылар табышмакларның җавапларын табалар һәм очраган алмашлыкларны төркемчэләргә аерып язалар
- 1.Үзе шушында, үзе беленми, тынга беленә, күзгә күренми.
- 2.Аның эчен ашыйлар, тышын ташлыйлар.
- 3.Иснәми дә печәнне, капмый да ул саламны, үзе бара өстерәп күп төрәнле сабанны.
- 4. Бер анага мең бала, аларның да күлмәге кара, юсаң да агармый—шунысы бәла.
- 5. Алтын баш, камыш аяк, нечкә бил,-
Ни икәннен мин әйтмим, үзең бел!
- 6. Ал да гөл, үзе оча, аны бел.
- 7. Жәен соры, кышын ак, аңа шулай яхшырак.
ер йомгакта мең энә, сиңа тими, син тимә.
- 8.Дөньяда ике туган янәшә яши, берсен-берсе беркайчан да күрмиләр.
- 9. Үлчәүсез йөртелә, һәркемдә була. ,
- 10.Һәркемдә, бар. - "
- 11.Бер кыздан: «Бер көнне бакчада бер кеше белән йөридер идең. Ул нинди кеше иде?—дип сораганнар икән, кыз аларга: "Аның анасы минем әнкәемнең каенанасы буладыр"; — дип җавап бирде. Сораучылар: "Ул кеше белән бу кыз ничек карендәш була икән?" -- дип тикшерә калдылар. Кыз үзләреннән көлеп китте. Җавабын инде сез бирегез.
- Язма эшләр тикшерелә һәм очколар бирелә. Табышмакларның җавапларын тапкан өчен дә очко бирергә мөмкин. Иң күп очко алган (команда) кеше җиңүче була..

Табышмакларның жавабы.Алмашлыклар буенча белемегезне тикшерегез

1.Һава 2.Чикләвек 3.Трактор 4.Көнбагыш 5.Ашлык көлтәсе 6.Күбәләк
7.Куян 8.Керпе 9.Күзләр 10.Акыл 11.Әтисе.

Зат: аның, ул, аларның, мин, аны, аңа, сиңа, син, сез,
минем

Тартым:

Күрсәтү: шушында, шунысы, бу, ул (искәrmәне искә төшерегез)

Сорау : ни, нинди, ничек

Билгеләү : үзе, бер,үзең,һәркемдә, үзләреннән

Билгесезлек: бер-берсен

Юклык: беркайчан

Барлығы $11+24(\text{алмашлык})=35$ очко

Тест

- . Алмашлыклар нинди сүз төркемнә ренә карый?
  - а) мөстәкыйль;
  - ә) бәйлек;
  - б) модаль. 1
- 2. Алмашлыкка туры килгән билгелә мәне күрсәтергә.
  - а) эш яки хәлне белдерә;
  - ә) предметның билгесен белдерә;
  - б) исем, сыйфат, рәвеш, сан сүз төркемнә рен алмаштырып, аларның мәгънәләренә ишарә итә.
- 3. Жәмләдә алмашлыклар нинди функция үти?
  - а) жәмлә кисәге булмый;
  - ә) ия, хәбәр, аергыч, тәмамлык, хәл булып киләләр;
  - б) аергыч кына булып кала.
- 4. Алмашлыкларның ничә төркемчәсе бар?
  - а) 2;
  - ә) 7;
  - б) 4.
- 5. Билгеләү алмашлыкларын күрсәтегез?
  - а) минеке, аныкы, тегенеке;
  - ә) һичкем, һичнәрсә, беркая;
  - б) бары, һәркем, һәммә.
- 6. Бу алмашлыклар кайсы төркемчәгә карый: *теге, шул, тегеләй, болай*?
  - а) күрсәтү алмашлыклары;
  - ә) тартым алмашлыклары;
  - б) зат алмашлыклары.

Жавапларыгызны тикшерегез

1. Алмашлыктар нинди сүз төркөмнә ренә карый?

- а) *мөстәкыйль;*
- ә) *бәйлек;*
- б) *модаль.*

2. Алмашлыкка туры килгән билгелә мәне күрсәтергә.

- а) *эш яки хәлне белдерә;*
- ә) *предметның билгесен белдерә;*
- б) *исем, сыйфат, рәвеш, сан сүз төркөмнә рен алмаштырып, аларның мәгънәләренә ишарә итә.*

3. Жәмләдә алмашлыктар нинди функция үти?

- а) *жәмлә кисәге булмый;*
- ә) *ия, хәбәр, аергыч, тәмамлык, хәл булып киләләр;*
- б) *аергыч кына булып кала.*

4. Алмашлыктарның ничә төркөмчәсе бар?

- а) *2;*
- ә) *7;*
- б) *4.*

